

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>



Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
2019-5954	Fiskeripolitisk Kontor	26-02-2019

Strategisk Miljø Vurdering

Udkast til bekendtgørelse om regulering af fiskeri
efter muslinger og østers

Titel:

Strategisk Miljø Vurdering

Udkast til bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger og østers

Ansvarlig institution:

Udenrigsministeriet

Asiatisk Plads 2
1448 København K
www.um.dk

Copyright:

Udenrigsministeriet

Dato:

25. februar 2019

Resume:

Strategisk miljøvurdering for bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger og østers, som danner rammerne for udøvelse af erhvervsmæssigt fiskeri inden for 3 sømil fra kysten. Miljøvurderingen sammenfatter bekendtgørelsens ændringer og deres påvirkning af det kystnære miljø.

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

1.	Indledning	4
2.	Baggrund	4
3.	Bekendtgørelsens indhold, hovedformål og andre relevante planer.4	
3.1.	Indhold	4
3.2.	Nuværende regulering	5
3.3.	Hovedformål	5
3.4.	Forholdet til anden lovgivning og internationale og nationale miljøbeskyttelsesmål.....	5
3.4.1.	Vandrammedirektivet	5
3.4.2.	Havstrategidirektivet.....	6
3.4.3.	Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet	7
3.4.4.	Direktivet om maritim fysisk planlægning	8
4.	Nuværende naturtilstand og 'Nul-alternativ'	8
4.1	Tilstand for vandløb, søer og kystvandområder	8
4.2	Tilstand for de åbne havområder -1 sømil fra basislinjen.....	8
4.3	Tilstanden for de beskyttede arter og habitater.....	8
4.4.	"Nul alternativ"	9
5.	Miljø- og naturforhold i områder, der kan blive væsentligt berørt ...9	
5.1	Eksisterende miljøproblemer	9
5.2	Bekendtgørelsens indvirkning på miljøet	10
5.2.1	Vand	10
5.2.1	Havbund	10
5.2.2	Natura 2000.....	10
5.2.3	Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	11
5.2.4	Arealanvendelsen	11
5.2.5	Rekreative aktiviteter	11
5.2.6	Kulturel, arkæologisk og arkitektonisk arv.....	11
5.2.7	Landskabet	11
6.	Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	12
7.	Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg	12
8.	Overvågning	12
9.	Ikke teknisk resume	13

Miljørapport for udkast til bekendtgørelse om trawl- og vodfiskeri

1. Indledning

Fiskeripolitisk Kontor i Udenrigsministeriet har vurderet, at udkast til bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger og østers, herefter kaldet ”bekendtgørelsen”, er omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven¹, og der skal derfor udarbejdes en miljørapport, som skal vurdere den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af reglernes gennemførelse.

Nærværende miljørapport vedrører alene miljøpåvirkningerne som følge af reguleringen af erhvervmæssige fiskeriaktiviteter, da bekendtgørelsen fastlægger konkrete forbudsområder for en række fiskerier.

2. Baggrund

Reglerne for fiskeri efter muslinger og østers reguleres i dag i bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger og østers, som suppleres af vedtæger af ældre karakter. Flere af regelsættene fastsætter bestemmelser for fiskerier, som kan være i direkte modstrid. De eksisterende regler er således ikke tilpasset nutidens fiskeri og der er et behov for at regelsættene moderniseres.

Som led i regeringens regelforenklingsinitiativ, har der været et ønske om at samle regelsættene ét sted, samt forenkle bestemmelserne.

3. Bekendtgørelsens indhold, hovedformål og andre relevante planer

3.1. Indhold

Udkast til bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger og østers samler eksisterende regler for erhvervmæssige fiskeriaktiviteter med muslinge- og østersskraber samt søstjernevod inden for 3 sømil fra kysten.

I bekendtgørelsen er systematikken af bestemmelser forsimplet i forhold til eksisterende regulering, samtidig med at der er foretaget en række skærpelser i forhold til beskyttelseshensyn og tidligere regler. Reguleringen vil bevirke, at der er en øget beskyttelse af kystnære områder. Der er endvidere foretaget en harmonisering af bekendtgørelsens forbudsområder og forbudsområderne i bekendtgørelse om trawl- og vodfiskeri. Således sidestilles bundpåvirkningen fra trawl og vod med muslinge- og østersskrab samt søstjernevod. Derudover er forbudsområder samlet, hvis de ligger i fysisk tilknytning til hinanden, samt hvis der er Natura 2000 områder beliggende i umiddelbar nærhed.

¹ Jf. lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017 om miljøvurderinger af planer og programmer.

3.2. Nuværende regulering

Det nuværende regelsæt for fiskeri med muslinge- og østersskaber samt søstjernevod inden for 3 sømil fra kysten er i dag reguleret via bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger og østers. Derudover er der en række vedtægter, som fastsætter særregler for givne lokalområder eller farvande.

3.3. Hovedformål

Udkast til bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger og østers fastsætter reglerne for kystnært erhvervmæssigt fiskeri med aktive redskaber.

Bekendtgørelsen har til formål at samle regelsættene for erhvervmæssigt fiskeri inden for 3 sømil fra kysten, herunder samle eksisterende bekendtgørelser, vedtægter og inddrage Natura 2000 områder, udpeget for beskyttelse af rev, som ikke er kortlagt.

Bekendtgørelsen bidrager til Danmarks efterlevelse af bestemmelserne i EU's habitatdirektiv, såvel som indsatserne angivet i Naturplanerne og havstrategidirektivets indsatsprogram. Bekendtgørelsen vil i store træk videreføre den nuværende bekendtgørelse, som suppleres med yderligere begrænsninger for kystnært fiskeri og flere områder, hvor der begrænses eller helt forbydes erhvervmæssigt fiskeri med muslinge-, østers- eller søstjerneredskaber.

3.4. Forholdet til anden lovgivning og internationale og nationale miljøbeskyttelsesmål

Udkast til bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger og østers tilsidesætter ikke øvrig lovgivning. Bekendtgørelsen sætter rammerne for erhvervmæssigt fiskeri med aktive redskaber inden for 3 sømil fra kysten, dvs. nationalt farvand, hvor det ikke er tilladt for andre landes fiskere at udøve erhvervmæssigt fiskeri.

Derudover supplerer bekendtgørelsen eksisterende national lovgivning (Bekendtgørelse om særlig fiskeriregulering i marine Natura 2000 områder for beskyttelse af revstrukturer²), som implementerer nødvendige beskyttelsesforanstaltninger i forhold til EU's miljølovgivning (habitatdirektivet).

3.4.1. Vandrammedirektivet

Vandrammedirektivet er implementeret i dansk ret ved lov om vandplanlægning³. De konkrete miljømål for vandplanlægningen, som er bindende for myndighederne, er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og

² <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=195198>

³ Jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017

grundvandsforekomster⁴. De fastlagte, bindende indsatser fremgår af bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter⁵.

Ifølge vandrammedirektivet skal overflade- og grundvand opnå god tilstand. For overfladevand forudsætter god tilstand, at vandforekomsten både har god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. I vandområdeplanerne med tilhørende bekendtgørelser er der opstillet konkrete miljømål for afgrænsede overfladevandområder.

Vandområdeplanerne 2015-2021 (2. planperiode) har i overensstemmelse med vandrammedirektivet til formål at forebygge forringelse og opnå god tilstand i kystvandene, mens marint overfladevand beliggende mellem kystvandenes ydre grænse og 12-sømil grænsen efter vandrammedirektivet alene skal opnå god kemisk tilstand.

Der er i vandplanlægningen for anden planperiode (2015-21) afgrænset 119 kystvande, som skal opnå både god økologisk og god kemisk tilstand, og som samlet har 90 kystvandsoplande. I forhold til vandområdeplanerne⁶, der implementerer vandrammedirektivet, skal myndighederne som led i behandlingen af en miljøgodkendelse foretage en konkret vurdering af om nye eller eksisterende aktiviteter er i overensstemmelse med de overordnede mål, der er fastlagt i vandområdeplanerne for at sikre god tilstand i overfladevand og grundvand.

Denne bekendtgørelse har til formål at beskytte kystnær havnatur. En regulering af fiskeri i disse område vurderes at have en positiv indvirkning på havmiljøet.

3.4.2. Havstrategidirektivet

EU's havstrategidirektiv^{7,8} er implementeret i lov om havstrategi. Direktivet og loven har til formål at fastholde eller etablere ”god miljøtilstand” i havet senest i 2020. Som led i implementeringen af direktivet har Danmark i 2012 udarbejdet en tilstandsbeskrivelse af de danske havområder og opstillet detaljerede miljømål for direktivets 11 deskriptorer (obligatoriske temaer). I 2014 er der udarbejdet et overvågningsprogram for havområdet, og i 2017 har Danmark fastsat et indsatsprogram. Danmark har i indsatsprogrammet benyttet sig af en undtagelsesbestemmelse, der muliggør at målet om god tilstand kan udskydes til efter 2020 såfremt manglende målopfyldelse skyldes naturlige forhold.

Myndighederne skal som led i behandlingen af en miljøgodkendelse sikre, at etablering eller udvidelse af aktiviteter vil respektere de miljømål og indsatsprogrammer, der er

⁴ Jf. lovbekendtgørelse nr. 795 af 24. juni 2016

⁵ Jf. lovbekendtgørelse nr. 794 af 24. juni 2016

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger. jf. lovbekendtgørelse nr. 117 af 26. januar 2017.

⁸ Havstrategidirektivet regulerer marine områder uden for én sømil fra basislinjerne. Danmarks marine områder er inddelt i tre havområder; Nordsøen, Kattegat samt Sundet, Bælthavet og Østersøen.

fastlagt i henhold til lov om havstrategi, herunder miljømål for eutrofiering (næringsstofpåvirkning), forurenende stoffer og påvirkning af havbundens integritet.

Denne bekendtgørelse har til formål at beskytte det kystnære havareal inden for 3 sømil, herunder flere Natura 2000 områder. En regulering af fiskeri i disse områder vurderes at have en positiv indvirkning på havmiljøet. Fiskeriregulering i Natura 2000 områder udpeget for rev er angivet i indsatsprogrammet for havstrategi som en særlig indsats.

3.4.3. Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet

Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet er implementeret i dansk lov⁹. Som led i implementeringen er der udpeget 252 Natura 2000-områder bestående af fuglebeskyttelsesområder og habitatområder, som er udpeget for beskyttelse af en række habitattyper og arter, herunder fugle. På det danske havområde er der udpeget 97 Natura 2000 områder, som beskytter 8 typer af habitater, 3 arter af havpattedyr, og en lang række havfuglearter.

Miljømål og indsatsprogrammer er indskrevet i Natura 2000-planerne. Der er en plan per område. Planerne gælder fra 2016-2021. Det overordnede mål er at opnå gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som direktiverne omfatter.

I forhold til Natura 2000 planerne, der implementerer habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet, er der en forpligtelse til at beskytte udpegede habitater og arter mod aktiviteter, som vurderes skadelige.

Denne bekendtgørelse har bl.a. til formål at beskytte rev i kystnært beliggende Natura 2000 områder, som ikke er blevet kortlagt. En regulering af fiskeri i disse områder vurderes at have en positiv indvirkning på havmiljøet og implementerer nødvendig fiskeriregulering angivet i naturplanerne.

⁹ Jf. lovbekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

3.4.4. Direktivet om maritim fysisk planlægning

Direktivet om maritim fysisk planlægning er i dansk ret implementeret ved havplanloven. Den første nationale havplan skal være udarbejdet i 2021.

Denne bekendtgørelse omfatter fiskeriregulering i det udlagte Natura 2000 netværk, som indgår i dette arbejde.

4. Nuværende naturtilstand og 'Nul-alternativ'

4.1 Tilstand for vandløb, søer og kystvandområder

Den i vandplanlægningen senest beskrevne vandmiljøtilstand fremgår af vandområdeplaner 2015-21, som er offentliggjort i juni 2016. Af vandområdeplanerne fremgår, at vandløb er præget af spildevandsudledninger og dårlige fysiske forhold, søer primært påvirket af fosfor fra landbrug og spildevand, mens det marine vandmiljø i Danmark er påvirket af kvælstofbelastning fra land primært fra landbrugets anvendelse af gødning og i hovedstadsområdet af spildevand fra boliger og virksomheder.

Vandløb og søer er kun i mindre grad påvirket af belastningen som følge af kvælstofudledning, mens kystvande i højere grad er påvirket af belastningen med kvælstof. To kystvandområder ud af 119 har god økologisk tilstand.

Denne bekendtgørelse bidrager til en mindre påvirkning af det kystnære havareal.

4.2 Tilstand for de åbne havområder -1 sømil fra basislinjen

Ved havstrategiens basisanalyse fra 2012 blev den samlede miljøtilstand i de danske havområder klassificeret som værende dårlig, med undtagelse af de vestligste dele af Nordsøen, hvor tilstanden sandsynligvis er god. En af de vigtigste årsager til den dårlige miljøtilstand er belastning med næringsstoffer.

4.3 Tilstanden for de beskyttede arter og habitater

I Natura 2000 planernes basisanalyser fra 2013 er tilstanden for habitater og arter inden for hvert område vurderet, derudover er arter og habitaters tilstand vurderet på landsplan i 2013 igennem den habitatdirektivets artikel 17 afrapportering for habitater og havpattedyr, en tilsvarende afrapportering for fugle efter fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 12. I afrapporteringen blev alle habitattyperne vurderet i ugunstig bevaringsstatus på nær "flodmundinger og havgrotter" grundet ukendt status. Blandt årsagerne til habitaternes ugunstige tilstand var blandt andet næringspåvirkninger og invasive arter.

De Natura 2000 områder som er omfattet af bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger og østers er udpeget for beskyttelse af flere habitattyper såsom rev,

sandbanker, kystlaguner og strandsøer, større lavvandede bugte og vige, samt en række forskellige fuglearter.

For havfuglene er det særligt dykænder, der er relevante. Der er ikke et ensartet billede på tværs af arterne.

4.4. "Nul alternativ"

Hvis udkast til bekendtgørelse ikke udstedes, vil den nuværende bekendtgørelse fortsat gælde. Det vil således fortsat være muligt at udøve fiskeri med muslinge- og østersskraber samt søstjernevod inden for 3 sømil fra kysten, samt ved kystnært beliggende Natura 2000 områder som i dag ikke er beskyttet.

Comment [MNL1]: Er dette korrekt?

Det vurderes, at miljøpåvirkningen ved 'nul-alternativet' vil være negativ (særligt i de udlagte Natura 2000 områder), idet udpegede (beskyttelsesværdige) habitattyper i det tilfælde ikke beskyttes mod potentielt skadelige aktiviteter som følge af fiskeri.

5. Miljø- og naturforhold i områder, der kan blive væsentligt berørt

Bekendtgørelsen finder generel anvendelse inden for 3 sømil fra kysten, samt i særligt velafgrænsede undtagelsesområder (fravigelse fra bestemmelserne om fiskeri inden for 3 sømil) samt flere Natura 2000 områder.

Det vurderes ikke, at der vil ske en væsentlig påvirkning af miljø og naturforhold på land eller luft på baggrund af bekendtgørelsens vedtagelse.

5.1 Eksisterende miljøproblemer

En generel udfordring i forhold til miljøtilstand og dermed opfyldelse af målsætning for de danske havområder er tilførslen af næringssalte og organisk stof fra forskellige kilder. De vigtigste kilder er tilførsler fra land fra diffuse kilder og punktkilder. Hertil kommer grænseoverskridende tilførsler med havstrømmene, atmosfærisk deposition samt udveksling mellem havbundssedimentet og vandsøjlen. Desuden tilføres næringsstoffer og organisk stof fra forskellige menneskelige aktiviteter på havet som offshore olie- og gasindustri, havbrug og skibsfart.

Herunder er en række overfladevandområder påvirket af kvælstofbelastning i en sådan grad, at de ikke lever op til vandrammedirektivets mål om god økologisk tilstand.

I Havstrategiens basisanalyse fra 2012, er Bælthavet samt farvandet omkring Bornholm klassificeret som værende i dårlig tilstand. Tilstanden i Kattegat er moderat til dårlig, mens de vestlige af Nordsøen klassificeres som værende i god miljøtilstand. Det er især yderligere udledninger af fosfor, der automatisk følger med en udledning af kvælstof i regi af fiskeproduktion, der kan være problematisk i forhold til dele af de åbne havområder.

Ligeledes vurderes næringsstofpåvirkning at være en af de faktorer som hidtil har forhindret opnåelse af gunstig bevaringsstatus for habitattyperne under habitatdirektivet.

5.2 Bekendtgørelsens indvirkning på miljøet

Nærværende miljørapport vedrører alene miljøpåvirkningerne af fiskeribegrænsninger på kystnære lokaliteter, herunder flere Natura 2000 områder. Det vurderes, at bekendtgørelsen kan have positiv indvirkning på vand, havbund, flora, fauna og biologisk mangfoldighed.

Bekendtgørelsen vurderes ikke at ville have indvirkning på befolkning, menneskets sundhed, luft og klimatiske forhold. Det vurderes tillige, at bekendtgørelsen ikke har en grænseoverskridende effekt.

Idet bekendtgørelsen i store træk er en sammenskrivning og dermed en videreførelse af den eksisterende bekendtgørelse og eksisterende vedtægter, men også en inddragelse af flere forbudsområder, forventes de foreslåede ændringer samlet set at bevirke en øget miljøbeskyttelse sammenlignet med den nuværende regulering.

5.2.1 Vand

Påvirkning af vandområder som følge af implementering af fiskeribegrænsninger vurderes ikke at indebære en direkte eller indirekte påvirkning af et vandområdes tilstand. Da fiskefartøjer forbydes at udøve fiskeriaktiviteter i velafgrænsede beskyttede områder tæt på kysten, forekommer der ikke betydelige udledninger af næringsalte eller organisk stof til vandområdet, som kan medføre en forringelse af vandkvaliteten, og er dermed ikke til hindrer for opfyldelse af fastlagte miljømål.

I forbindelse med at fiskeriaktiviteter begrænses, og i nogle områder helt forbydes, kan det forventes, at der på sigt forekommer en større biodiversitet, som bidrager til en øget primærproduktion til gavn for det lokale vandmiljø.

5.2.1 Havbund

Fiskeribegrænsningerne bidrager til en øget beskyttelse af den kystnære havbund, som vil ikke vil blive påvirket, eller i begrænset omfang vil blive fysisk påvirket. Som følge af beskyttelsen, kan forventes, at havbundens struktur samt iltforholdene på bunden forbedres, hvilket kan have en positiv betydning for biodiversiteten i området.

5.2.2 Natura 2000

I forhold til beskyttelseshensynene der skal tages i Natura 2000 områder kan en række faktorer potentielt påvirke områdernes udpegningsgrundlag, fx udledning af næringsstoffer, sedimentering og forstyrrelses effekter.